

Účetnictví

Daně

Právo

**Dotace a investiční
pobídky**

dReport: Říjen 2023

Zalistujte si v pravidelném přehledu daňových, právních a účetních novinek, získajte nové informace z oblasti dotací a investičních pobídek.

Daně

**Dotace a investiční
pobídky**

dReport: Říjen 2023

Zalistujte si v pravidelném přehledu novinek z daní, dotací a investičních pobídek.

Konsolidační balíček míří do Senátu

Konsolidační balíček, resp. sněmovní tisk č. 488, prošel dnes 13. října 2023 třetím čtením v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky a byl postoupen k projednání do Senátu. V rámci projednávání zákona byly schváleny i některé pozměňovací návrhy. Níže jsme pro vás shrnuli nejdůležitější změny v daňové oblasti, které by měly od příštího roku platit, pokud je Senát schválí.

Zákon o účetnictví

- Účetní jednotky mohou za splnění určených podmínek vést účetnictví v **tzv. funkční měně**, kterou může být kromě českých korun také euro, britská libra nebo americký dolar.
- Upravuje se výpočet **čistého obrátu** pro účely zákona o účetnictví, který ovlivňuje například povinnost ověření účetní závěrky auditorem apod.
- Dále se v návaznosti na povinnou transpozici evropských směrnic stanovují nové povinnosti účetních jednotek v oblasti **sestavování zprávy o udržitelnosti a zprávy o daních z příjmů**.
- Změny zákona o účetnictví budou doplněny **novelou vyhlášky č. 500/2002 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví pro účetní jednotky, jež jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví.

Daň z příjmů právnických osob a společná ustanovení zákona o daních z příjmů

- **Sazba daně z příjmů právnických osob se zvýší z 19 % na 21 %**, přičemž zvýšení bude platit pro všechna zdaňovací období započatá po nabytí účinnosti zákona, tedy zřejmě od 1. 1. 2024.
- **Mimořádné odpisy budou v období od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2028** aplikovány pouze pro tzv. bezemisní vozidla (**např. elektromobily**) s tím, že stávající majetek odpisovaný v tomto režimu bude „doodepsán“ dle dosavadních pravidel.
- Maximální možná **daňově uznatelná hodnota osobního vozidla bude limitována na 2 mil. Kč**. Tento limit bude platit až pro vozidla kategorie M1 pořízená v obdobích započatých po nabytí účinnosti zákona.
- V obdobích započatých po účinnosti novely **nebudou nově možné poskytovat tiché víno jako daňově uznatelný** reklamní nebo propagační předmět do částky 500 Kč.
- V **oznámení o příjmech plynoucích do zahraničí** dochází k zúžení rozsahu oznamovaných příjmů osvobozených nebo nepodléhajících zdanění v ČR, kdy nově budou reportovány pouze **licenční poplatky a podíly na zisku**, a to bez ohledu na jejich částku. Navíc se budou oznamovat také **úroky**, ale pouze pokud přesáhnou částku 300 tis. Kč měsíčně. Nový režim platí pro příjmy plynoucí po 1. 1. 2024 s **volbou použití i pro rok 2023**. Příjmy podléhající srážkové dani se budou oznamovat za stejných podmínek jako dosud.

- Možnost **nezdaňování nerealizovaných kurzových rozdílů** ve vazbě na oznámení správci daně, a to s účinností od 1. 1. 2024.
- Úpravy používaných kurzů v základu daně, a to především v návaznosti na zavedení **tzv. funkční měny** v účetnictví a souvisejícího výpočtu daně v českých korunách.

Daň z příjmů fyzických osob

- Hranice pro uplatnění **23% sazby daně z příjmů fyzických osob** se pro rok 2024 sníží z 48násobku průměrné mzdy na **36násobek průměrné mzdy**.
- Bude zavedeno omezení **osvobození příjmu z prodeje cenného papíru nebo podílu** ve společnosti při splnění časového testu 3 roky, resp. 5 let mezi nabytím a prodejem na částku **40 000 000 Kč na poplatníka**. Nová úprava bude platit pro příjmy přijaté od roku 2025 s tím, že u cenných papírů a podílů nabytých do konce roku 2024 bude možné použít zvláštní úpravu pro nabývací cenu.
- **Další navrhované změny**, které by měly pro rok 2024 u fyzických osob platit:
 - uplatnění slevy na manžela pouze v případě péče o děti do 3 let věku;
 - zrušení slevy za umístění dítěte v předškolním zařízení (tzv. školkovné) a zrušení slevy na studenta;
 - zrušení možnosti ponížít si základ daně o příspěvky zaplacené odborové organizaci a o úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání;
 - navázání limitu pro uplatnění srážkové daně u dohod o provedení práce na účast zaměstnance na nemocenském pojištění (tj. zrušení fixní hranice 10 000 Kč);
 - snížení limitní částky pro osvobození výhry z loterie či tomboly z 1 000 000 Kč na 50 000 Kč;
 - státní příspěvek ke stavebnímu spoření nově považován za ostatní příjem;
 - zavedení „obecného“ limitu 50 000 Kč, v jehož rámci budou některé ostatní příjmy stejného druhu osvobozeny.

Zaměstnanecké benefity

- U zaměstnance budou **„klasické“ nepeněžní benefity** (tj. rekreace, zdravotnické a léčebné služby a zboží, služby vzdělávacích a sportovních zařízení, kultura a tištěné knihy) osvobozeny do limitu poloviny průměrné mzdy za rok. Nad tento limit budou považovány za zdanitelný příjem a budou rovněž podléhat odvodům pojistného na straně zaměstnance i zaměstnavatele.

- Benefity v nepeněžní formě poskytované do uvedené částky budou daňově neuznatelným výdajem, zatímco nad výše uvedený limit mohou být pro zaměstnavatele daňově uznatelné.
- **Stravenky**, případně **nepeněžitě stravování zajištěné na pracovišti** budou mít u zaměstnance stejný daňový režim jako dosavadní peněžitý příspěvek na stravování.
- Dále dochází u zaměstnanců ke **zrušení osvobození od daně u bezúplatného plnění** do výše 2 000 Kč za rok a u **sociální výpomoci** na překlenutí mimořádně obtížných poměrů.
- Nová úprava se od roku 2024 bude aplikovat podle druhu benefitu, a to buď od data vzniku právního nároku na benefit nebo od jeho faktického poskytnutí.

Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

- Sazba pojistného u zaměstnance se zvýší z 6,5 % na 7,1 % z vyměřovacího základu, tj. o **0,6 %, které nově činí nemocenské pojištění**.
- Vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti činí **od roku 2024 nejméně 55 %** daňového základu (s možností jeho dobrovolného navýšení).
- Od roku 2024 se bude zvyšovat také **minimální vyměřovací základ** pro osoby samostatně výdělečně činné, a to až do roku 2026, s tím, že se bude odvíjet od průměrné mzdy.
- Sazba pojistného u osoby samostatně výdělečně činné účastné **nemocenského pojištění se zvýší z 2,1 % na 2,7 %** z vyměřovacího základu.

Daň z přidané hodnoty

- Zavádí se **omezení uplatnění odpočtu DPH** u pořízení osobních automobilů kategorie M1 (vyjma například sanitních vozů a automobilů provozovaných pro koncesní přepravu osob). Zákaz se přitom týká nároku na odpočet DPH převyšujícího částku 420 000 Kč. To znamená, že se nijak nedotkne pořízení automobilů za cenu, která v úrovni bez DPH nepřevyšuje 2 mil. Kč.
- Vláda navrhuje zavést od roku 2024 tři **sazby DPH, a to 0 %, 12 % a 21 %**.
- Nulová sazba daně by měla být aplikována na knihy (včetně elektronických knih).
- Celá řada položek, které jsou dnes předmětem jedné ze snížených sazeb DPH, bude nově podléhat **12% sazbě** daně. Půjde například o:
 - stravovací služby (kromě většiny nápojů);
 - ubytovací služby;
 - vstup na kulturní a sportovní akce, muzeí, zoo apod.;
 - stavební práce na rodinných či bytových domech;

- noviny a časopisy;
- potraviny;
- kohoutková voda.
- Naopak do **základní 21% sazby DPH** budou přeřazeny položky jako:
 - dodání řezaných květin či palivového dřeva;
 - dodání nápojů (kromě vybraných mléčných nápojů pro děti);
 - kadeřnické služby, podávání nápojů v restauraci kromě pitné vody;
 - služby autorů a umělců, sběr, přeprava a skládkování komunálního odpadu;
 - oprava obuvi, kožených výrobků a kol či úklidové práce v domácnostech.

Ze základní **21% do snížené 12%** sazby DPH se naopak přesouvá příležitostná hromadná autobusová doprava osob či dodání zdravotnických a diagnostických prostředků pro jedno použití (včetně jejich oprav).

Daň z nemovitých věcí

- V rámci konsolidačního balíčku vláda přichází také s poměrně podstatným navýšením daně z nemovitých věcí, a to až na **1,8násobek od roku 2024**.
- Obce zůstávají výlučným příjemcem výnosu daně z nemovitých věcí.
- Zároveň je navrhováno zavedení **inflačního koeficientu**, který by od roku 2025 automaticky navyšoval daň z nemovitých věcí o inflaci za předchozí období.

Spotřební a energo daně

- V oblasti spotřební daně návrh obsahuje **zvýšení daně z cigaret, tabáku na kouření, doutníků a cigarillo**, a to od roku 2024 o 10 %, v letech 2025 až 2027 pak vždy o 5 %. Daň u zahřívání tabáku má v letech 2024 až 2027 stoupat každý rok o 15 %. Nově bude také zdaněn žvýkácí a šňupací tabák, sazba daně se bude zvyšovat postupně v následujících čtyřech letech.
- Dále se plánuje zavést **nová daň z nikotinových sáčků a náplní do e-cigaret**. Oproti původnímu návrhu dojde k postupnému zvyšování sazby daně v letech 2024 až 2027 namísto jednorázového zavedení daně.
- **Spotřební daň z lihu** má stoupnout o 10 % v roce 2024 a ve stejné výši také v roce 2025. V roce 2026 poté dojde ke zvýšení již pouze o 5 %. Oproti původnímu návrhu by tedy mělo dojít k rychlejšímu zvyšování sazby daně. Nulová sazba naopak zůstane na tzv. **tiché víno**.
- Je také navrhováno zrušení osvobození **leteckých pohonných hmot** od spotřební daně u vnitrostátních letů.
- Vláda plánuje také zrušit vratku spotřební daně z minerálních

olejů spotřebovaných v mineralogických a metalurgických procesech, čímž by mělo dojít k sjednocení zdanění se sazbou pro topné oleje ve výši 660 Kč/1000 l.

- Obdobně se navrhuje zrušit osvobození od daně ze zemního plynu, elektřiny a pevných paliv v mineralogických a metalurgických procesech. V případě zemního plynu se tedy nově použije sazba 30,60 Kč/MWh spalného tepla, u elektřiny 28,30 Kč/MWh a pevných paliv 8,50 Kč/GJ spalného tepla v původním vzorku.

Daň z hazardních her

- Zvyšuje se sazba u ostatních hazardních her (např. kurzové sázky) z 23 % na 30 %, sazba daně u loterií a technických her zůstává 35 %. Minimální dílčí daň z technických her bude nově 13 400 Kč za povolené zařízení.

Kromě výše uvedených změn je v plánu také prodloužení účinnosti zákona č. 128/2022 Sb., o opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Zjednodušeně řečeno tedy dojde k vládou avizovanému **prodloužení preferenční daňové úpravy darů na Ukrajinu, a to i pro rok 2023.**

O všech dalších novinkách vás budeme informovat nejen na [našem blogu](#) a ve zpravodaji dReport, ale také na pravidelných [webcastech a seminářích](#), které k daňovým a právním novinkám pořádáme. Informace o našich službách (nejen) v oblasti daňového poradenství najdete na našich [webových stránkách](#).

Roman Ženatý
rzenaty@deloittece.com

Tereza Kavan Klimešová
tklimesova@deloittece.com

Radka Mašková
rmaskova@deloittece.com

Restriktivní výklad pro aplikaci 5% sazby daně pro podfondy SICAV

Městský soud v Praze v nedávných rozsudcích podpořil výklad finanční správy a odmítl aplikaci 5% sazby daně z příjmů právnických osob na podfondy společností s proměnným základním kapitálem (SICAV), pokud jsou jejich akcie přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu a splňují pouze podmínky dle § 17b odst. 1 písm. a) zákona o daních z příjmů (ZDP). Podfondy SICAV pro sníženou sazbu daně musí splňovat investiční omezení stanovené § 17b odst. 1 písm. c) ZDP, jinak podléhají obecné 19% sazbě daně.

Spor o výklad definice tzv. *základního investičního fondu* ve vztahu k podfondům SICAV trvá od přijetí novely ZDP, navazující na novelu zákona o investičních společnostech a investičních fondech (ZISIF), která vstoupila v platnost 1. 1. 2015.

Ve vládním návrhu novely ZDP byl zaveden pojem „základní investiční fond“ za účelem zúžení aplikace 5% sazby daně pouze na vybrané daňové poplatníky, aby bylo zamezeno jejich účelovému zakládání a zneužívání snížené sazby daně. Základním investičním fondem tak měl být (a) investiční fond dle ZISIF, jehož akcie nebo podílové listy jsou přijaté k obchodování na evropském regulovaném trhu, (b) otevřený podílový fond dle ZISIF, (c) podfond SICAV dle ZISIF a investiční fond, pokud je fondem kolektivního investování, (d) ostatní investiční fondy splňující investiční omezení (tj. více 90 % hodnoty majetku musí být investováno do vyjmenovaných investičních nástrojů). Následný pozměňovací návrh však zrušil samostatnou kategorii definovanou pod písm. (c) a výslovně podřadil podfond SICAV pouze pod subjekty testované na investiční omezení (tj. pod současný § 17b/1/c) ZDP). Důvodová zpráva k této změně uvádí, že důvodem této úpravy je podřazení podfondu SICAV pod stejné podmínky jako běžné investiční fondy. Tento pojem však důvodová zpráva dále nespecifikuje.

Na základě tohoto průběhu legislativního procesu dochází Městský soud v Praze k závěru, že pokud by chtěl zákonodárce podřadit podfond SICAV pod 5% sazbu daně při splnění podmínky přijetí jeho investičních akcií k obchodování na evropském regulovaném trhu (a od 1. 1. 2019 i další podmínky dle § 17b odst. 1 písm. a) ZDP, tj. nejvýše podíl 10 % akcionářů právnických osob a absence provozování podnikatelské činnosti dle živnostenského zákona), byl by to výslovně stanovil.

Dalším sporným bodem byl výklad pojmu „investiční fond“ dle ZISIF, na který odkazuje § 17b odst. 1 písm. a) ZDP. ZISIF totiž zavádí legislativní zkratku, na základě které, *pokud tento zákon [ZISIF] používá pojem „investiční fond“, „fond kolektivního investování“ nebo „fond kvalifikovaných investorů“, rozumí se jím v případě investičního fondu, který vytváří podfondy, podfond investičního fondu, ledaže z tohoto zákona plyne něco jiného.*

V případě aplikace této legislativní zkratky i pro účely ZDP by tak bylo možné zahrnout podfond SICAV pod pojem „investiční fond“ dle ZISIF i bez jeho výslovného uvedení v daném ustanovení. Městský soud však dochází k závěru, že tato legislativní zkratka je určena pouze pro účely ZISIF, případně pro jeho prováděcí předpisy, a nelze jej použít pro účely ZDP.

Druhou argumentační linií pro uplatnění 5% sazby daně na podfond SICAV bylo uplatnění § 17b/1/b ZDP, který jako základní investiční fond definuje otevřené podílové fondy dle ZISIF. Dle § 37c ZDP totiž platí, že *ustanovení ZDP vztahující se na otevřený podílový fond a podílový list se použijí obdobně také pro podfond SICAV a investiční akcie.* Městský soud však i tuto argumentaci odmítl s tím, že účelem tohoto ustanovení sice je sjednocení výkladu a regulace podobných institutů prostřednictvím legislativní zkratky, ale na některá ustanovení se nevztahuje, a to mj. na § 17b ZDP, kde je obsažena speciální úprava, která má přednost před obecnou úpravou platnou pro otevřené podílové fondy a podílové listy.

Městský soud tak v rozsudcích [10 Af 19/2022-79](#) a [10 Af 10/2023-54](#) potvrzuje restriktivní výklad § 17b ZDP pro podfondy SICAV, uplatňovaný ze strany finanční správy. Jedná se však pouze o prvoinstanční rozhodnutí. V tuto chvíli tedy není jasné, jakým způsobem bude případně rozhodovat Nejvyšší správní soud. O dalším vývoji vás budeme informovat, jakmile bude znám.

Roman Ženatý
rzenaty@deloittece.com

Catherine Slavíčková
cslavickova@deloittece.com

Evropská komise vydává návrh směrnice o převodních cenách

Dne 12. září 2023 publikovala Evropská komise návrh směrnice o převodních cenách („směrnice EU“), která je součástí tzv. „BEFIT“ balíčku. Cílem balíčku je například vedle zavedení společného celoevropského základu daně z příjmů také sjednocení přístupů v oblasti převodních cen pro společnosti z Evropské unie, tedy pro ty, které mají sídlo v EU nebo jejichž transakce podléhají zdanění v EU.

Současná praxe ukazuje, že přístup k základním principům převodních cen se v jednotlivých zemích EU často více či méně liší. Směrnice EU by měla harmonizovat přístup k převodním cenám na území celé EU, a tím omezit případné spory. Dále by měla směrnice EU sjednotit přístup výkladů směrnice OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy (dnes všeobecně uznávaného, avšak formálně právně nezávazného dokumentu) a implementovat některá závazná pravidla do legislativy členských států EU, jež jsou členy OECD, tak i těch, které členy OECD nejsou (v současnosti Malta, Kypr, Rumunsko a Bulharsko).

Deklarovaným ultimátním cílem směrnice EU je snížit společností z nadnárodních skupin se sídlem v EU (nebo podléhajícím zdanění v EU) náklady na dodržování daňových předpisů, zvýšit míru jistoty v oblasti korporátního zdanění a zároveň předcházet agresivnímu daňovému plánování pomocí převodních cen. Nastavená pravidla by rovněž měla pomoci předcházet dvojímu zdanění a nadměrnému daňovému zatížení společností z EU.

Stěžejní témata představená v návrhu Směrnice EU Definice spojených osob

Směrnice EU navrhuje zavedení jednotné definice spojených osob a jednotný výklad principu tržního odstupu dle aktuální verze směrnice OECD. Za spojené osoby budou dle návrhu směrnice EU považovány osoby, které jsou s jinou osobou spojeny následujícími způsoby:

- i) Osoba se podílí na řízení jiné osoby tím, že je schopna na základě své pozice významně ovlivňovat jinou osobu;
- ii) osoba se podílí na kontrole jiné osoby prostřednictvím podílu, který přesahuje **25 %** hlasovacích práv;
- iii) osoba se podílí na kapitálu jiné osoby prostřednictvím vlastnického práva, které přímo nebo nepřímo přesahuje **25 %** kapitálu; nebo
- iv) osoba má nárok na **25 %** či více ze zisku jiné osoby.

Pomocí této definice směrnice EU jasně navrhuje hranici **25% podílu** na hlasovacích právech/kapitálu/zisku pro posouzení osob jakožto osob přímo spojených. Jelikož v současné době některé země EU aplikují 50% hranici nezávislosti, může v některých případech znamenat návrh směrnice EU významnou změnu. Pravidla platná v České republice se tímto významně

nezmění.

Metody převodních cen

V oblasti použití metod převodních cen návrh směrnice EU nepřináší nic zásadně nového, pouze odkazuje na doporučení ve směrnici OECD, a to co do přehledu metod převodních cen, tak způsobu jejich použití. To dává daňovým poplatníkům určitou volnost ve výběru metody pro stanovení převodní ceny, přičemž má být vybrána vždy nejvhodnější metoda pro danou transakci.

Úpravy základu daně v oblasti převodních cen

Směrnice EU se také věnuje tématu úpravy základu daně v oblasti převodních cen, které mohou být klasifikovány do dvou kategorií: (i) úpravy provedené správcem daně po podání daňového přiznání (tzv. primární úprava a následná úprava, v angl. primary adjustment a corresponding adjustment) a (ii) dobrovolné úpravy provedené poplatníkem před podáním daňového přiznání (tzv. kompenzační úprava, v angl. compensating adjustment).

V prvním případě se jedná o situace, kdy je na základě daňové kontroly zvýšen základ daně v souvislosti s konkrétní přeshraniční transakcí vůči daňovému subjektu v jedné jurisdikci (primární úprava) z toho důvodu, že tato transakce nebyla dle příslušné daňové správy v této jurisdikci v souladu s principem tržního odstupu. Ve druhé zemi by pak měla být provedena následná úprava ve výši odpovídající primární úpravě tak, aby nedocházelo k dvojímu zdanění.

Směrnice EU navrhuje v některých případech tzv. „fast track“ řešení, dle kterého by členské státy EU měly mít implementované mechanismy pro předcházení dvojímu zdanění. V případě neexistence pochybností o opodstatněnosti primární úpravy by mělo být možné dojít k dohodě do 180 dnů. Směrnice EU tedy v podstatě navrhuje jednodušší a rychlejší formu eliminace dvojího zdanění.

V druhém případě se jedná o situace, kdy dojde k úpravě převodní ceny před podáním daňového přiznání poplatníkem tak, aby byla v souladu s principem tržního odstupu, i v případech, kdy skutečně účtovaná cena byla odlišná. Některé jurisdikce takovou úpravu neakceptují a dochází tak opět k nežádoucímu dvojímu zdanění. I v těchto případech návrh směrnice EU umocňuje daňovou jistotu, kdy navrhuje možnost provedení úpravy na obou stranách přeshraniční transakce.

Stanovení tržního rozpětí

Směrnice EU rovněž navrhuje, že v případě, kdy je výsledkem aplikace nejvhodnější metody převodní ceny rozpětí hodnot, je za tržní rozpětí považováno tzv. mezikvartilové rozpětí (tj. rozpětí mezi 25. a 75. percentilem hodnot). Za účelem minimalizování sporů navrhuje směrnice EU společný postup, který spočívá v tom, že by základ daně poplatníka neměl být upraven v případě, kdy se výsledky pohybují v mezikvartilovém rozpětí (za předpokladu, že buď správce daně, nebo poplatník neprokáže,

že je obhajitelná jiná hodnota v rámci rozpětí). Naopak, pokud se výsledky pohybují mimo tržní rozpětí, správce daně musí provést úpravu na hodnotu mediánu všech hodnot (pokud správce daně nebo poplatník neprokáže, že jiná hodnota rozpětí představuje spolehlivější tržní cenu). Oba navrhované postupy se liší od aktuální praxe v České republice, kde správní soudy často akceptují úpravy na krajní hranici zjištěného plného rozpětí ve prospěch poplatníka. Zda a jak velký dopad na rozhodovací praxi daňových orgánů a soudů bude mít (očekávané) zavedení takto specifikovaných pravidel, budeme pozorně sledovat.

Co bude dál?

Tato iniciativa ze strany EU signalizuje, že snahy sjednotit přístup k převodním cenám na úrovni EU jsou na dobré cestě. Nicméně s ohledem na daňovou suverenitu členských států a nutnost jednohlasného schválení navrhované směrnice EU je předčasné očekávat, že bude směrnice EU schválena ve svém současném navrhovaném znění. Další jednání a nutnost modifikace dílčích pravidel tak, aby splňovala požadavky jednotlivých členských států EU, které mají v tomto ohledu právo veta a mohou schválení směrnice blokovat, se mohou odvíjet od politických a ekonomických aspektů v členských státech, jako jsou například nadcházející unijní volby či potřeba států naplnit státní rozpočty.

V případě přijetí pak dle aktuálně navrhovaného znění musí členské státy směrnicí EU přijmout a publikovat nejpozději do 31. prosince 2025, přičemž účinnost harmonizovaných pravidel se předpokládá od 1. ledna 2026.

Linda Scharingerová
lscharingerova@deloittece.com

Tomáš Kubiš
tkubis@deloittece.com

Karolína Staňková
kstankova@deloittece.com

CESOP: Blíží se povinnost reportovat o přeshraničních platbách

Od 1. ledna roku 2024 vejde v platnost novela zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, která stanoví nové povinnosti pro poskytovatele platebních služeb. Ti budou muset nově zaznamenávat a reportovat údaje o transakcích přeshraničních plateb. Cílem Centrálního elektronického systému platebních informací (CESOP) je snížit narůstající rozdíly mezi vykázanou a nevybranou DPH v rámci EU. Koho se tato povinnost týká? O kterých transakcích se bude reportovat? A která data uchovávat? Vše o nové povinnosti najdete v článku.

Finanční správa k připravovaným změnám již na svých internetových stránkách zveřejnila [informaci](#) k CESOP. Návrh zákona vychází ze směrnice Rady (EU) a v současné době je novela zákona v Poslanecké sněmovně před třetím čtením ([sněmovní tisk](#)).

Nově budou poskytovatelé platebních služeb v EU povinni zaznamenávat a vykazovat údaje o transakcích přeshraničních plateb (viz směrnice o platebních službách (směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366, „PSD2“). Poskytovatelem platební služby se ve vztahu k CESOP rozumí osoby oprávněné podle zákona upravujícího platební styk poskytovat evidovanou platební službu s výjimkou České národní banky. Vztahovat se tak bude na úvěrové instituce, které zahrnují banky i poskytovatele elektronických peněz, poštovní transakční služby a platební instituce, a to včetně těch, které využívají výjimku pro malé platební instituce (tzv. SPIs).

Podání oznámení údajů pro účely CESOP bude umožněno elektronicky prostřednictvím portálu [Moje daně](#). Dle informace finanční správy bylo **16. října 2023** spuštěno **testování** podání oznámení údajů pro účely CESOP pro zájemce ze strany poskytovatelů platebních služeb.

Podání oznámení se provádí čtvrtletně, a to vždy nejpozději k poslednímu dni následujícího měsíce po konci příslušného kalendářního čtvrtletí.

V souvislosti se zavedením této nové povinnosti jsme zaznamenali řadu sporných otázek, např. na koho konkrétně povinnost dopadne, případně jak správně identifikovat přeshraniční platbu nebo jak určit počet transakcí, které je již potřeba evidovat. Řada subjektů disponuje povolením od České národní banky ohledně poskytování platebních služeb (např. instituce platebních elektronických peněz nebo zástupci poskytovatelů platebních služeb) a není úplně jednoznačné bez znalosti fungování konkrétních business modelů a způsobu zajištění úhrady, zda se jich nové povinnosti dotknou. Níže stručně shrnujeme základní informace ohledně CESOP.

Co to CESOP je?

CESOP je nový centrální elektronický systém platebních informací EU, který byl vytvořen Evropskou komisí s cílem snížit narůstající rozdíly mezi vykázanou a nevybranou DPH v rámci EU. Z dostupných analýz EU vyplývá, že nevybraná DPH souvisí z velké míry s prodeji zboží uskutečněnými zahraničními e-shopy na území EU. Pokud se e-shop vyhýbá DPH registraci na území EU, prodává zboží bez DPH a ta pak chybí v rozpočtu EU. Systém CESOP mimo jiné umožní provádět křížovou kontrolu platebních údajů s informacemi o DPH statusu příjemce platby a uchovávat informace po dobu nezbytnou k tomu, aby správci daně mohli provádět kontroly DPH.

Které transakce podléhají požadavkům na vykazování v rámci CESOP?

Nová povinnost se týká všech přeshraničních plateb, jejichž plátce se nachází v EU. Přeshraniční platbou se rozumí platební transakce, která probíhá od plátce v jednom členském státě EU k příjemci v jiném členském státě EU nebo od plátce v jednom členském státě EU k příjemci ve třetí zemi. Každý poskytovatel platebních služeb v EU, který zpracovává přeshraniční transakci, musí uchovávat a vykazovat přesně vymezené údaje o platbách. Na přeshraniční platby směrem ze třetí země do členského státu EU se oznamovací povinnost nevztahuje.

Pro účely evidování platebních transakcí se státem usazení příkazce (plátce) nebo příjemce považuje ten stát odpovídající identifikátoru IBAN platebního účtu nebo jiného identifikátoru, který jasně určuje místo jejich usazení. V případě, že takový identifikátor není k dispozici, stát usazení je určen na základě bankovního identifikačního kódu (BIC) nebo obdobného identifikačního kódu, který jednoznačně označuje poskytovatele platební služby nebo obdobného poskytovatele podle právních předpisů jiného státu, který jedná ve jménu plátce nebo příjemce.

Poskytovateli evidované platební služby vzniká povinnost vést evidenci o přeshraničních platbách a jejich příjemcích za podmínky, že v průběhu jednoho kalendářního čtvrtletí poskytnou **více než 25 plateb** jednomu příjemci.

Z hlediska evidence přeshraničních plateb a jejich příjemcích je správcem daně **Specializovaný finanční úřad**.

Která data by měla být uchována a následně oznamována?

V závislosti na charakteristikách transakce musí vykazující poskytovatel platebních služeb do zprávy CESOP zahrnout následující datové prvky:

- BIC/ID vykazujícího poskytovatele platebních služeb;

- název příjemce platby;
- DPH/DIČ příjemce platby;
- IBAN / jiné identifikační číslo účtu příjemce;
- BIC/ID příjemce platebních služeb;
- adresa příjemce;
- informace o vrácené platbě – refundace ano/ne, odkaz;
- datum/čas;
- částka;
- měna;
- členský stát původu platby;
- členský stát místa určení vrácené platby;
- informace o místě plátce (původ platby);
- identifikační kód transakce;
- fyzická přítomnost plátce v prostorách obchodníka při iniciování platby.

Pokud si nejste jistí, zda se vás nová povinnost týká, nebo pokud chcete poradit, jak data správně uchovávat a reportovat, neváhejte se na nás obrátit, rádi vám pomůžeme. Více informací o všech našich službách v oblasti daní najdete na našich [webových stránkách](#).

Petr Mrňák
pmrnak@deloittece.com

Simona Hubáčková
shubackova@deloittece.com

Přehled novinek

Vládní konsolidační balíček a DPH

Poslaneckou sněmovnou byla schválena novela zákona o DPH ve znění, které odpovídá představě Ministerstva financí o zrušení dvou snížených sazeb DPH a zavedení jediné snížené sazby daně ve výši 12 %, neboť řada opozičních pozměňovacích návrhů nebyla přijata. Novela kromě změn v sazbách obsahuje zákaz uplatnění odpočtu DPH u pořízení osobních automobilů kategorie M1 (vyjma například sanitních vozů a automobilů provozovaných pro koncesní přepravu osob).

Judikatura SDEU

- V rámci rozhodnutí **C-505/22 Deco Proteste – Editores** se Soudní dvůr vyjadřoval k otázce, zda je nezbytné dodat dárek předávaný k předplatnému časopisu. Dárek byl určen pro zákazníky, kteří uhradili alespoň roční předplatné. Rozdávaným zbožím byl buď tablet, nebo mobil, jednalo se tedy o dárky relativně vyšší hodnoty. Soudní dvůr dovedl, že dárky představovaly vedlejší plnění k poskytnutému předplatnému, a nebylo tedy nutné z jejich hodnoty odvádět DPH. Rozhodnutí soudu by mohlo do určité míry formovat praxi v ČR.
- Generální advokát SDEU se v případě **C-314/22 Consortium Remi Group** vyjadřoval k pravidlům pro opravu základu daně v případě nedobytných pohledávek. Jeho představa o fungování institutu vrácení DPH z neuhrazených pohledávek se z velké části zcela míjí s tím, jak jsou daná pravidla popsána českým zákonem o DPH. Pokud myšlenky generálního advokáta nakonec převezme i SDEU, mohlo by jít o průlomový judikát.

Tomáš Brandejs

tbrandejs@deloittece.com

Smlouva o zamezení dvojímu zdanění s Kosovem

Po mnoha letech diskusí vstoupila dne 24. července 2023 v platnost smlouva mezi Českou republikou a Kosovskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu. Smlouva byla původně podepsána v Prištině dne 26. listopadu 2013. Legislativní proces v ČR byl ale velmi zdoluhavý a smlouva byla předkládána v několika volebních obdobích.

Smlouva upravuje vzájemné vztahy v oblasti daně z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob v České republice a v oblasti osobní daně z příjmů a daně z příjmů společností v Kosovu.

Klíčové body smlouvy:

- Stálá provozovna obsahuje i koncept tzv. službové stálé provozovny (pokud relevantní činnosti přesahují v úhrnu šest měsíců v jakémkoliv dvanáctiměsíčním období).
- Umožňuje danit dividendy i ve státě zdroje – daň takto uložená nepřesáhne:
 - 5 % hrubé částky dividend, jestliže vlastníkem je společnost, která přímo drží alespoň 25 % kapitálu společnosti, jež dividendy vyplácí;
 - 15 % hrubé částky dividend ve všech ostatních případech.
- Úroky podléhají zdanění jen ve státě rezidenství.
- Tzv. průmyslové licenční poplatky podléhají zdanění i ve státě zdroje – daň takto uložená nepřesáhne 10 % hrubé částky licenčních poplatků.
- Zisky ze zcizení majetku v případě podílů neobsahují tzv. nemovitostní klauzuli – daní se tedy jen ve státě rezidenta.

Ustanovení této smlouvy se budou provádět následovně:

A) pokud jde o daně vybírané srážkou u zdroje, na příjmy

vyplácené nebo připisované k 1. lednu 2024 nebo později;

B) pokud jde o ostatní daně z příjmů, na příjmy za každý daňový rok začínající 1. ledna 2024 nebo později.

Tereza Petrášová
tpetrasova@deloittece.com

Veronika Vlčková
vlckova@deloittece.com

Krátce z mezinárodního zdanění

Mnohostranná úmluva OECD k provádění částky A prvního pilíře

Dne 11. října 2023 OECD [zveřejnila](#) „současný konsensus“ o [mnohostranné úmluvě](#) k provádění částky A prvního pilíře („mnohostranná úmluva“). K mnohostranné úmluvě je připojeno [vysvětlující prohlášení](#) a [Ujednání o uplatňování jistoty v rámci částky A](#). Zveřejněn byl rovněž aktualizovaný odhad ekonomických dopadů částky A a [přehledový dokument](#). Ty navazují na dohodu 138 členů [OECD o inkluzivním rámci pro BEPS](#) z července 2023 ohledně výzev týkajících se konceptu „nexus“ a alokace zisku (první pilíř) a pravidel pro globální minimální daň (druhý pilíř).

Pravidla pro částku A přerozdělují práva na zdanění tržním zemím prostřednictvím vytvoření nového práva na zdanění zisků „částky A“. Komplexní pravidla jsou stanovena v současném konsensu mnohostranné úmluvy a zahrnují pět kroků. S ohledem na spory týkající se stávajících pravidel daňových smluv, které potenciálně ovlivňují výpočty částky A, došlo k vytvoření procesů pro zvýšení daňové jistoty. Mnohostranná úmluva rovněž obsahuje seznam konkrétních opatření, která musí být v rámci implementace částky A odstraněna pro všechny podniky (včetně těch, které nespádají do oblasti působnosti částky A), přičemž tento seznam zahrnuje zejména odstranění daní z digitálních služeb (DST).

Mnohostranná úmluva odráží současnou shodu mezi členy inkluzivního rámce. Práce na dosažení dohody o konkrétních zbývajících oblastech (jak je uvedeno v poznámkách pod čarou k mnohostranné úmluvě) budou pokračovat. Jakmile bude mnohostranná úmluva dokončena, bude otevřena k podpisu. Mnohostranná úmluva vstoupí v platnost, jakmile ji ratifikuje alespoň 30 zemí, včetně zemí, ve kterých sídlí alespoň 60 % nadnárodních společností, u nichž se očekává, že budou spadat do oblasti působnosti částky A. Cílem je, aby mnohostranná úmluva vstoupila v platnost během roku 2025.

Podrobnosti najdete v článku [Mnohostranná úmluva OECD k provádění částky A prvního pilíře](#).

Francie:

Zveřejnění návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2024

Koncem září byl ve Francii zveřejněn návrh zákona o státním rozpočtu na rok 2024. Návrh obsahuje významná daňová opatření, jako je implementace směrnice EU o druhém pilíři, jejímž cílem je stanovit globální minimální úroveň zdanění (15 %) pro nadnárodní podniky a velké domácí skupiny v rámci EU. Návrh zákona rovněž zavádí změny pravidel pro převodní ceny, zpříšňuje požadavky na dokumentaci a prodlužuje promlčecí lhůty u některých transakcí. Kromě toho bylo odloženo zrušení příspěvku z přidané hodnoty podniků (CVAE), jehož postupné zrušení je plánováno na čtyři roky. Návrh zákona rovněž upravuje mechanismus horní hranice pro místní ekonomický příspěvek (CET). Tyto změny mohou mít dopad na účetní závěrky, pokud budou přijaty do 31. prosince 2023.

Daňové orgány aktualizují pokyny DAC 6 týkající se znaku pro výměnu informací

Francouzská daňová správa aktualizovala své pokyny k DAC 6, konkrétně objasnila znak D.1.b podle směrnice EU DAC 6. Tento znak se týká ujednání, která by mohla potenciálně narušit oznamovací povinnosti související s automatickou výměnou informací o finančních účtech. V aktualizaci se uvádí, že ujednání zahrnující převody finančních prostředků do jurisdikcí, které této oznamovací povinnosti nepodléhají, nejsou předmětem oznamování, pokud neobsahují konkrétní finanční prvky, které jsou zúčastněné finanční instituci známy. Pokud jsou zapojeni zprostředkovatelé, oznamovací povinnosti přecházejí na ně (pokud od nich nejsou osvobozeni). Důležité je, že oznamování podle DAC 6 nezbavuje majitele účtů ani finanční instituce jejich povinností podle DAC 2, CRS nebo opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti.

Řecko: Směrnice o přeshraničních přeměnách, fúzí a rozděleních byla transponována do vnitrostátního práva

Řecký parlament přijal zákon č. 5055/2023, který je v souladu se směrnicí EU 2019/2121 o přeshraničních přeměnách, fúzí a rozděleních. Tento nový zákon zjednodušuje a zefektivňuje procesy přeshraniční restrukturalizace s cílem usnadnit kapitálovým společnostem svobodu usazování v EU. Zavádí nové kapitoly, které upravují přeshraniční fúze, rozdělení a přemístění sídla, a vůbec poprvé v řecké legislativě upravuje otázku přemístění sídla. Vyvolává však otázky ohledně interakce těchto změn se stávajícími zákony týkajícími se základního kapitálu. Očekávají se další pokyny a ministerská rozhodnutí, která provádění nového zákona vyjasní.

Belgie:

Předběžný návrh zákona by zavedl společnou daňovou povinnost (DPH) pro tržiště a platformy

Připravovaný návrh zákona v Belgii obsahuje změny předpisů o DPH pro transakce elektronického obchodu. Pokud by byl zákon přijat, elektronická rozhraní, jako jsou tržiště a platformy, by nesla společnou odpovědnost za výběr belgické DPH z transakcí mezi podniky a spotřebiteli (B2C), na které se nevztahuje pravidlo EU o domnělém dodavateli. To znamená, že tyto platformy by musely od 1. ledna 2024 zavést procesy náležité péče, aby byly schopny řídit riziko odpovědnosti za transakce prováděné prodejci třetích stran. Tato změna by výrazně zvýšila požadavky na dodržování předpisů u elektronických rozhraní podílejících se na dodávkách zboží do Belgie nebo v rámci Belgie.

Navrhované zrušení 6% sazby DPH na některé developerské činnosti

Belgický rozpočet na rok 2024 přináší významné změny v programech demolice a rekonstrukce bytového fondu. Dočasná 6% sazba DPH pro některé rekonstruované domy bude zrušena, zatímco stálý režim projde změnami. Od 1. ledna 2024 se přestane uplatňovat 6% sazba DPH na prodej nemovitostí developery v rámci demolice a rekonstrukcí. Stálý režim pro demolice a rekonstrukce bytů se rozšíří na celostátní úroveň,

avšak s určitými podmínkami, mezi něž patří například to, že nemovitost je jediným bydlištěm a maximální plocha je 200 metrů čtverečních. Tyto změny budou mít rozsáhlé dopady na developery, nájemní projekty a regeneraci nemovitostí.

Kypr: MF vydalo návrh právních předpisů v souladu se směrnici o druhém pilíři

Kyperské ministerstvo financí zveřejnilo návrh právních předpisů, které mají být v souladu s globálními pravidly OECD pro minimální daně v rámci druhého pilíře. Cílem legislativy je zavést 15% minimální daňovou sazbu pro nadnárodní skupiny podniků a velké domácí skupiny s ročními příjmy přesahujícími 750 milionů eur. Tento návrh je otevřen k veřejné konzultaci do konce října. Pravidla jsou součástí směrnice EU 2022/2523, která členskými státy EU ukládá, aby je do konce roku 2023 transponovaly do svých vnitrostátních právních předpisů. Právní předpisy navíc umožňují zavedení kvalifikované domácí dorovnávací daně od 1. ledna 2025, což Kypru umožní vybírat tuto daň samostatně. Subjekty splňující určité požadavky mohou být od dorovnávací daně osvobozeny, přičemž konkrétní požadavky stanoví ministerstvo financí prostřednictvím vyhlášky.

Chcete se o důležitých daňových novinkách z celého světa dozvědět více a být vždy v obraze? Pak sledujte náš web [tax@hand](https://tax@hand.com), kde najdete veškeré důležité informace z oblasti mezinárodního zdanění.

Tereza Petrášová
tpetrasova@deloittece.com

Ivana Veselá
ivesela@deloittece.com

Otevírá se trh s komplexním zdravotním pojištěním pro cizince

Nejnovější novela zákona o pobytu cizinců přinesla dlouho očekávanou změnu v oblasti zdravotního pojištění pro cizince. Monopol PVZP skončil a nyní mají cizinci možnost výběru i z dalších pojišťoven, které jsou oprávněny toto pojištění poskytovat. V článku se dozvíte, na co si dávat pozor při změně a jestli bude přechod od PVZP k jiným pojišťovnám bezproblémový.

Poslední 3 měsíce přinesly významné změny v oblasti zdravotního pojištění cizinců. O novinkách týkajících se zdravotního pojištění cizinců mladších 18 let si můžete přečíst v našem posledním článku [Děti cizinců se od ledna stanou účastníky veřejného zdravotního pojištění](#).

Další dlouho očekávaná změna se týká zrušení monopolu pojišťovny VZP, a.s. („PVZP“), což je dceřiná společnost VZP. Monopolní postavení této pojišťovny vedlo k nedostatečné konkurenci na trhu a omezovalo možnosti výběru pro cizince. Zákon o pobytu cizinců stanovil od 2. srpna 2021, že každý cizinec, který pobývá na území České republiky po dobu více než devadesáti dnů, je povinen si pořídit komplexní zdravotní pojištění výhradně u PVZP. Tento zákon se nevztahuje na cizince, kteří spadají pod veřejné zdravotní pojištění, případně se na ně vztahují jiné výjimky. Připomínáme, že před srpnem 2021 si cizinci mohli vybírat z nabídek několika pojišťoven.

Konec monopolu PVZP nastal 20. září 2023. Od tohoto data mají nově cizinci na výběr a mohou si sjednávat komplexní zdravotní pojištění u pojišťoven, které tyto služby nabízí. Další novinkou je zvýšení limitu pojistného plnění na jednu pojistnou událost ze 3 000 000 Kč na 10 000 000 Kč.

Pro cizince existuje možnost odstoupit od pojistné smlouvy s PVZP ve lhůtě tří měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona, tedy od 20. září 2023. Nepředpokládá se, že dojde k rozsáhlému rušení smluv s PVZP, protože v případě odstoupení od smlouvy neexistuje nárok na vrácení již uhrazeného jednorázového pojištění, které v tomto případě v plné výši bez výjimky zůstává pojišťovně PVZP.

Pojišťovna potvrzuje, že po třech měsících od účinnosti novely se limit smluv s nižším plněním automaticky zvyšuje na 10 000 000 Kč a klienti PVZP nejsou povinni podnikat navíc žádné další kroky. To znamená, že cizinci nemusí posílat žádnou další žádost o sjednání či prodloužení pojištění a zároveň nevzniká žádný nedoplatek k již stávajícímu pojištění.

V případě přechodu k jiné pojišťovně je důležité si pohlídat, aby na sebe obě pojistné smlouvy plynule navazovaly a nevzniklo období, kdy cizinec nemá sjednané žádné pojištění. Taková situace by cizincům v budoucnu mohla způsobit komplikace, a to i v případě, že by se jednalo pouze o jeden den bez pojištění.

V neposlední řadě má pro větší transparentnost a kontrolu nad činností pojišťoven vzniknout i registr zdravotního pojištění cizinců pod vedením České kanceláře pojistitelů. Očekává se, že přístup do registru budou mít jak zdravotní zařízení, tak i ministerstvo a policie. Registr bude disponovat údaji o sjednaných komerčních zdravotních pojištěních cizinců. Do registru tyto informace budou zanášet pojišťovny.

Konec monopolu PVZP přinesl mnoho výhod cizincům, kterým se nyní otevřela široká nabídka pojišťoven s komplexním zdravotním pojištěním. Znovu vzniklá konkurence mezi pojišťovnami by měla vést ke snížení cen a zlepšení kvality služeb.

Aleksandra Bokeria
abokeria@deloittece.com

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z daňového oddělení společnosti Deloitte nebo s jedním z následujících odborníků:

Přímé daně

Miroslav Svoboda
msvoboda@deloittece.com

Marek Romancov
mromancov@deloittece.com

Kateřina Novotná
knovotna@deloittece.com

Tereza Gebauer
tgebauer@deloittece.com

Miroslav Richter
MirRichter@deloittece.com

Roman Ženatý
rzenaty@deloittece.com

Imigrace

Tereza Kavan Klimešová
tklimesova@deloittece.com

Nepřímé daně

Adham Hafoudh
ahafoudh@deloittece.com

Radka Mašková
rmaskova@deloittece.com

Kontrolní hlášení

Jaroslav Beneš
jbenes@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Program na podporu aplikovaného výzkumu a inovací v energetice

Technologická agentura ČR (TA ČR) zveřejnila parametry 1. veřejné soutěže v programu THÉTA 2. Program podporuje aplikovaný výzkum a inovace v oblasti energetiky a bezprostředně navazuje na program THÉTA.

Program je zaměřen na transformaci a modernizaci energetického sektoru, a to jak přípravou inovativních technologií, technických řešení a přístupů uplatnitelných v energetice v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu, tak i tvorbou analýz pro rozhodování v energetice a z kvalitnějšího regulačního rámce. Podpora těchto činností napomůže k dosažení klimaticko-energetických cílů v rámci závazků ČR.

V rámci veřejné soutěže jsou otevřeny celkem 3 podprogramy:

- Podprogram 1 – Výzkum ve veřejném zájmu se zaměřením na dekarbonizaci, decentralizaci, digitalizaci a demokratizaci v energetice z pohledu veřejného zájmu. Návrhy projektů by měly vycházet z potřeb veřejné správy a nabízet výstupy/ výsledky využitelné při tvorbě metodik, strategických a koncepčních dokumentů či regulačních rámců. Intenzita podpory činí až 90 % z celkových způsobilých nákladů projektu s maximální výší podpory 10 mil. Kč.
- Podprogram 2 – Energetické technologie pro konkurenceschopnost se zaměřením na přípravu technologií a řešení s rychlým uplatněním v praxi k plnění klimaticko-energetických a environmentálních cílů ČR. Intenzita podpory činí až 60 % z celkových způsobilých nákladů s neomezenou maximální výší podpory.
- Podprogram 3 – Technologie k zajištění dlouhodobé udržitelnosti energetiky se zaměřením na technologie a řešení nacházející se v nižším stupni technologické připravenosti (TRL, typicky 3 až 5), kde se tak primárně neočekává rychlá uplatnitelnost výsledků v praxi. Intenzita podpory činí až 85 % z celkových způsobilých nákladů s neomezenou maximální výší podpory.

Kdo může o dotaci žádat?

- Uchazečem veřejné soutěže mohou být podniky a výzkumné organizace.
- Projekty lze realizovat na celém území ČR včetně území Prahy.

Jaké výdaje lze podpořit?

- Osobní náklady
- Náklady na subdodávky
- Ostatní přímé náklady
- Nepřímé náklady

Termíny a lhůty:

- Příjem návrhů projektů: 14. 9. 2023 – 27. 10. 2023
- Zahájení realizace projektu: květen–červenec 2024
- Ukončení realizace projektu: do prosince 2031
- Délka realizace projektu: v rozmezí 48–90 měsíců dle podprogramu
- Druh soutěže: kolová (tj. rozhoduje kvalita projektu, nikoliv termín podání)

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Kateřina Čápová
kcapova@deloittece.com

Nové výzvy na digitální transformaci podniků budou brzy vyhlášeny

Ministerstvo průmyslu a obchodu již brzy vyhlásí dvě nové dotační výzvy, které si kladou za cíl posílit inovativní a inteligentní digitální transformaci podniků v ČR. Výzvy nazvané Technologie 4.0 a Digitální podnik (výzva I.), které jsou součástí OP TAK, mají pomoci malým a středním podnikům zvýšit úroveň automatizace a digitalizace, a tím posílit jejich konkurenceschopnost.

Pokud tedy plánujete investice do IT vybavení či firemních procesů v oblasti digitalizace a automatizace výrobních i nevýrobních procesů, můžete využít podpory na nákup nových strojů i nového softwaru. Předběžné informace k jednotlivým výzvám naleznete níže. O konkrétních podmínkách vás budeme informovat, jakmile budou výzvy vyhlášeny.

	Technologie 4.0	Digitální podnik
Výše dotace:	5–50 mil. Kč	1–15 mil. Kč
Míra podpory:	30–60 %, dle místa realizace a velikosti podniku	30–60 %, dle místa realizace a velikosti podniku
Na co se dotace vztahují:	<p>Investice nebo pořízení nových výrobních i nevýrobních technologií a zařízení, které zvýší nejen technologickou úroveň podniku, ale také digitalizaci a automatizaci výroby (včetně infrastruktury). Může se jednat o pořízení:</p> <ul style="list-style-type: none">• hardwaru (například pořízení výrobních strojů) i• softwaru.	<p>Investice nebo pořízení nových informačních a komunikačních technologií (ICT) či čerpání služeb s ICT spojených, například:</p> <ul style="list-style-type: none">• informační systémy umožňující komplexní digitalizaci (vnitropodnikové sítě, logistické systémy a jiné);• nevýrobní technologie (monitorovací systémy, čtečky, chipy, robotické technologie pro přepravu zboží či úklid a jiné);• software, služby poradců, školení či IT certifikace.
Podmínky dotace:	<p>Nemělo by se jednat pouze o nákup nových technologických zařízení a vybavení, ale především o digitalizaci a automatizaci výrobních procesů – např. propojení výrobních strojů s IT systémy – a zefektivnění poskytování služeb.</p>	<p>Díky projektu musí dojít k posunu v digitalizaci – žadatel musí ke konci projektu splnit alespoň 7 z 12 digitálních technologií DESI.</p>

Kdo může o podporu žádat?

- Malé a střední podniky, přičemž projekty musejí být realizovány na území ČR, mimo území hl. m. Prahy.

Mají výzvy nějaká omezení?

- Každý žadatel může podat jen jednu aktivní žádost (v rámci každé výzvy).

- Pro obě výzvy je závazná klasifikace počáteční investice, kam spadají investice související se zásadní změnou výrobního postupu, založením nové provozovny, rozšířením kapacity stávající provozovny nebo rozšířením výrobního sortimentu.
- Pro výzvu Digitální podnik není možné podpořit pořízení hmotného majetku, který slouží ke generování zisku z hlavní podnikatelské činnosti žadatele o dotaci.

Jaké jsou formální parametry výzev?

	Technologie 4.0	Digitální podnik
Plánované vyhlášení výzvy:	18. 10. 2023	4. Q 2023
Příjem žádostí:	15. 11. 2023 – 15. 2. 2024	Bude upřesněno
Typ výzvy:	Kolová	Průběžná

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Kateřina Čápová
kcapova@deloittece.com

Podpořte přechod na nízkouhlíkovou energetiku prostřednictvím veřejné podpory

Ceny za elektrickou energii a plyn trápí nejen domácnosti, ale také mnoho tuzemských podnikatelů a firem. S ohledem na značný růst cen energií podnikatelé hledají cesty, jak snížit spotřebu energií. Další významnou nákladovou položkou českých podniků jsou materiálové náklady. Významnou cestou, jak uspořít značné prostředky v této nákladové kategorii, je příprava strategie v oblasti cirkulární ekonomiky a využití druhotných surovin. Jako atraktivní forma podpory výše uvedených aktivit se stává financování prostřednictvím veřejných prostředků. V oblasti soukromého sektoru se můžeme setkat s více programy, které poskytují podporu na aktivity snižující spotřebu energií, dekarbonizaci průmyslových podniků a využívání druhotných surovin.

Podpora státu směřovaná do cirkulární ekonomiky, nízkouhlíkové energetiky a čistších technologií představuje pro firmy příležitost pro investice do nových a efektivnějších technologií či možnost docílit značných úspor, konkurenčního zvýhodnění či lepšího přehledu o své spotřebě v konkrétních oblastech. Výhodou veřejné podpory je také možnost dosáhnout svých obchodních cílů významně rychleji, a pomoci tak dané společnosti k jejímu růstu. Jednotlivé dotační programy se zaměřují například na investice do technologií pro zpracování druhotných surovin, zateplení budov, výměnu zdroje vytápění, klimatizace, osvětlení nebo také na modernizace výrobních technologií či investice do pořízení fotovoltaických systémů a dalších obnovitelných zdrojů energie.

Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK)

OP TAK poskytuje příležitosti podpory chytré energetiky, cirkulární ekonomiky nebo hospodaření s vodou a podporuje podniky všech velikostí, které realizují své projekty na celém území ČR ovšem mimo hlavní město Prahu.

- Udržitelné hospodaření s vodou
- Oběhové hospodářství
- Obnovitelné zdroje energie – vtlačení biometanu a malé vodní elektrárny
- Obnovitelné zdroje energie – větrné elektrárny
- Úspory energie

Modernizační fond

Prostřednictvím Modernizačního fondu mohou podniky získat finance na modernizaci energetických systémů, zlepšení energetické účinnosti a zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie na konečné spotřebě energie zařízení spadajících do systému EU ETS. Podpořena může být například rekonstrukce či náhrada starého zdroje energie za nový, čistý zdroj či výstavba fotovoltaických elektráren.

- Výzva RES+ – Nové obnovitelné zdroje v energetice
- HEAT – Modernizace soustav zásobování tepelnou energií
- ENER-G – Zlepšení energetické účinnosti v podnikání
- ENER-G ETS – Zlepšení energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů v průmyslu v EU ETS

Operační program spravedlivá transformace

Program je zaměřen na podporu méně rozvinutých oblastí v rámci Karlovarského, Moravskoslezského a Ústeckého kraje a podporuje mimo jiné investice do zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie či na rekonstrukce a modernizace sítí dálkového vytápění.

Pokud vás zajímají bližší informace k možnostem dotační podpory, neváhejte nás kontaktovat. Ze zkušenosti víme, že příprava žádostí o podporu u obdobných projektů může být velice náročná. Aby dotace měla pro žadatele maximální přínos, musí být příprava projektu žadatelem strategicky uchopena. Tým Deloitte má v této oblasti rozsáhlé zkušenosti. Rádi vám pomůžeme s návrhem vhodných dotačních zdrojů, s přípravou žádosti o podporu i s následnou administrací vašeho projektu.

Martin Šindler
msindler@deloittece.com

Tereza Zemanová
tzemanova@deloittece.com

Kontakty

V případě, že se Vás tato problematika dotýká, rádi Vám poskytneme podrobné informace. Prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Dotace CZ

Luděk Hanáček

lhancek@deloittece.com

Antonín Weber

antoweber@deloittece.com

Dotace a investiční pobídky SK

Martin Rybar

mrybar@deloittece.com

Investiční pobídky

Daniela Hušáková

dhusakova@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.

Churchill I

Italská 2581/67

120 00 Praha 2 – Vinohrady

Česká republika

Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

dReport: Říjen 2023

Zalistujte si v pravidelném přehledu účetních novinek.

Software formou licence – aktivum, nebo náklad?

Technologická evoluce posledních let způsobila odklon společnosti od vlastních softwarů a místních serverů k licencím a cloudovým řešením. Tento vývoj se značně promítl i do způsobu, jakým by účetní jednotky měly vykazovat informace o pořízených či pronajatých softwarech a licencích. Jedná se o aktivum, či službu? A jakým způsobem správně vykazovat vedlejší náklady spojené s implementací a provozem? Na to vše se podíváme v tomto článku.

Aktivum, nebo služba?

Podle vyhlášky 500/2002 se za dlouhodobý nehmotný majetek považuje software, který je buď vytvořen vlastní činností k obchodování, anebo je nabyt od jiných osob. Interpretace NÚR I-40 pak upřesňuje, že vytvořením vlastní činností k obchodování se rozumí, že vlastní vývoj povede nejen přímo k vytvoření aktiva, s nímž bude obchodováno, ale také k vývoji softwaru, prostřednictvím kterého účetní jednotka provozuje svou obchodní činnost. Ačkoli tato definice není zcela vyčerpávající, lze ve většině případů předpokládat, že pronajatá licence nesplňuje definici softwaru, jelikož se nejedná o jeho pořízení ani o vytvoření vlastní činnosti. Náklady na pronájem se zpravidla účtují na nákladové účty služeb a časově se rozlišují.

České účetní předpisy neobsahují, mimo výše zmíněné, žádnou detailnější definici softwaru, nehmotného majetku ani aktiva jako takového. V tomto ohledu můžeme doufat ve zlepšení v podobě nového zákona o účetnictví. Ten pravděpodobně přinese i změny v účtování leasingů, které budou mít dopad i na účtování pronajatých licencí a jejich potenciální vykazování v rámci majetku.

Pokud bychom sáhli pro inspiraci do mezinárodních účetních standardů (IFRS), pak ani tam pronajatá licence nesplňuje vždy definici aktiva či definici leasingu. Je to proto, že na základě pronajaté licence je zákazníkovi poskytnuto pouze právo přístupu do aplikace či softwaru, a zákazník tedy nekontroluje zdrojový kód jako takový. Obvykle tak účetní jednotce nevzniká „duševní vlastnictví“ a neměla by rozeznávat nehmotné aktivum, ale pouze náklad na službu.

Mimo samotné náklady na pronájem licence však zákazníkům běžně vznikají i poměrně významné náklady na konfiguraci, implementaci,

případně provoz pronajatého systému. Zejména v počátečních fázích zavádění softwaru mohou tyto náklady několikanásobně převyšovat pravidelné nájemné a jejich rozdílné vykazování může mít dopad nejen na výsledek hospodaření, ale i na základ daně.

Náklady na implementaci

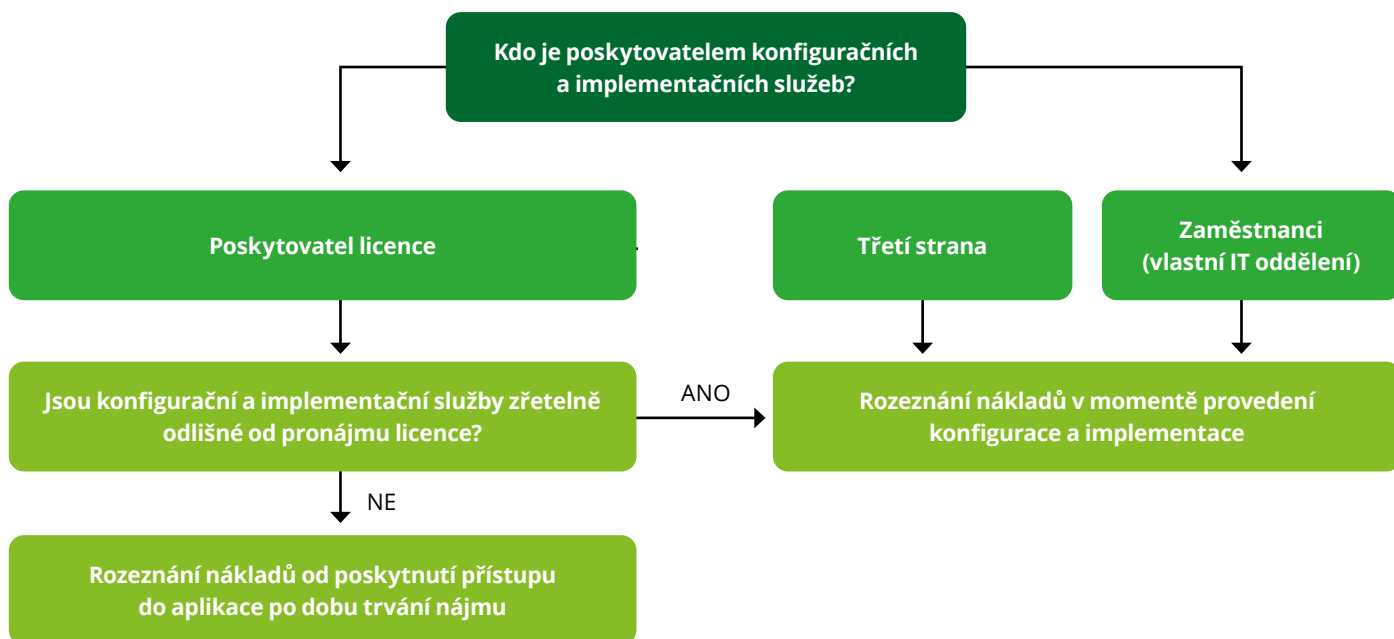
Zásadní otázkou je, zda náklady na implementaci kapitalizovat jako nehmotný majetek a později rozpouštět do nákladů formou odpisů, nebo účtovat jako náklad na službu s patričným časovým rozlišením.

V tomto ohledu nabízí české předpisy ještě menší oporu, než je tomu v případě pronajaté licence. Bez jasné definice aktiva nelze z české účetní legislativy určit, zda je možné náklady kapitalizovat a odepisovat. Nepomůže ani zákon o daních z příjmů, který od 1. 1. 2021 zrušil kategorii nehmotného majetku a výdaje související s pořízením uplatňuje ve výši účetních odpisů po dobu životnosti nehmotného majetku.

Nabízí se tedy postavit účetní řešení na principu věrného a poctivého obrazu a pokusit se najít inspiraci v IFRS. Výbor pro interpretaci standardů IFRS vydal v dubnu 2021 [rozhodnutí](#) (angl. agenda decision), které pojednává o způsobu, jakým by měl zákazník rozeznat náklady na konfiguraci nebo implementaci softwaru na bázi licence.

Obdobně jako v případě samotné licence je nutné určit, zda náklady na konfiguraci a implementaci splňují definici nehmotného aktiva. V případě, že zákazník kontroluje zdrojový kód k implementaci a konfiguraci, plynou mu z něj veškeré užítky a může zabránit ostatním v jeho využívání, lze uvažovat o rozeznání nehmotného aktiva. Pokud však zdrojový kód zůstává ve vlastnictví poskytovatele licence či třetí osoby, musí být náklady spojené se zavedením softwaru rozeznány v nákladech. Otázkou však zůstává, zda jednorázově, či formou časového rozlišení po dobu užívání licence.

I v případech, kdy se účetní jednotka rozhoduje, zda časově rozlišovat náklady na implementaci, poskytuje IFRS určitý návod, jak se rozhodovat. Ten je zobrazen na schématu níže. Hlavní rozdíl spočívá v tom, kdo služby konfigurace a implementace poskytuje, a zda se jedná o zřetelně odlišné služby od samotného poskytování licence.

Za indikátor toho, že se jedná o zřetelně odlišné služby, lze považovat např. situaci, kdy:

- implementaci provádí nebo může provádět samostatně vystupující poskytovatel nebo
- uživatel může licenci využívat samostatně bez služeb implementace a konfigurace.

Naopak v případě, kdy:

- je zapotřebí vysoce specializovaných dovedností, které má výhradně poskytovatel licence nebo jeho smluvní partner, a
- licenci není možné využívat bez konfigurace a implementace,

jedná se o služby spojené s pronájmem licence a náklady by se měly časově rozlišit po dobu trvání tohoto pronájmu. Pro české účely je možné využít například účet 382 – Komplexní náklady příštích období, kde se nejprve nakumulují náklady spojené s konfigurací a implementací a později jsou rozpouštěny od počátku přístupu do systému po dobu trvání nájmu.

Závěrem lze ještě poukázat na fakt, že poskytovatelem licence nemusí být pouze specializovaný dodavatel, ale například i mateřská společnost, která poskytuje přístup do systému svým dceřiným společnostem.

Iva Lázničková
ilaznickova@deloittece.com

Jak na zveřejňování účetních pravidel od 1. ledna 2023

Od 1. ledna 2023 jsou v účinnosti úpravy standardu IAS 1 Sestavování a zveřejňování účetní závěrky a Stanoviska k aplikaci IFRS č. 2: Úsudky o významnosti pod názvem Zveřejňování účetních pravidel. V tomto článku se blíže podíváme na změny, které tyto úpravy přinesly, a na příkladech si ukážeme také jejich aplikaci.

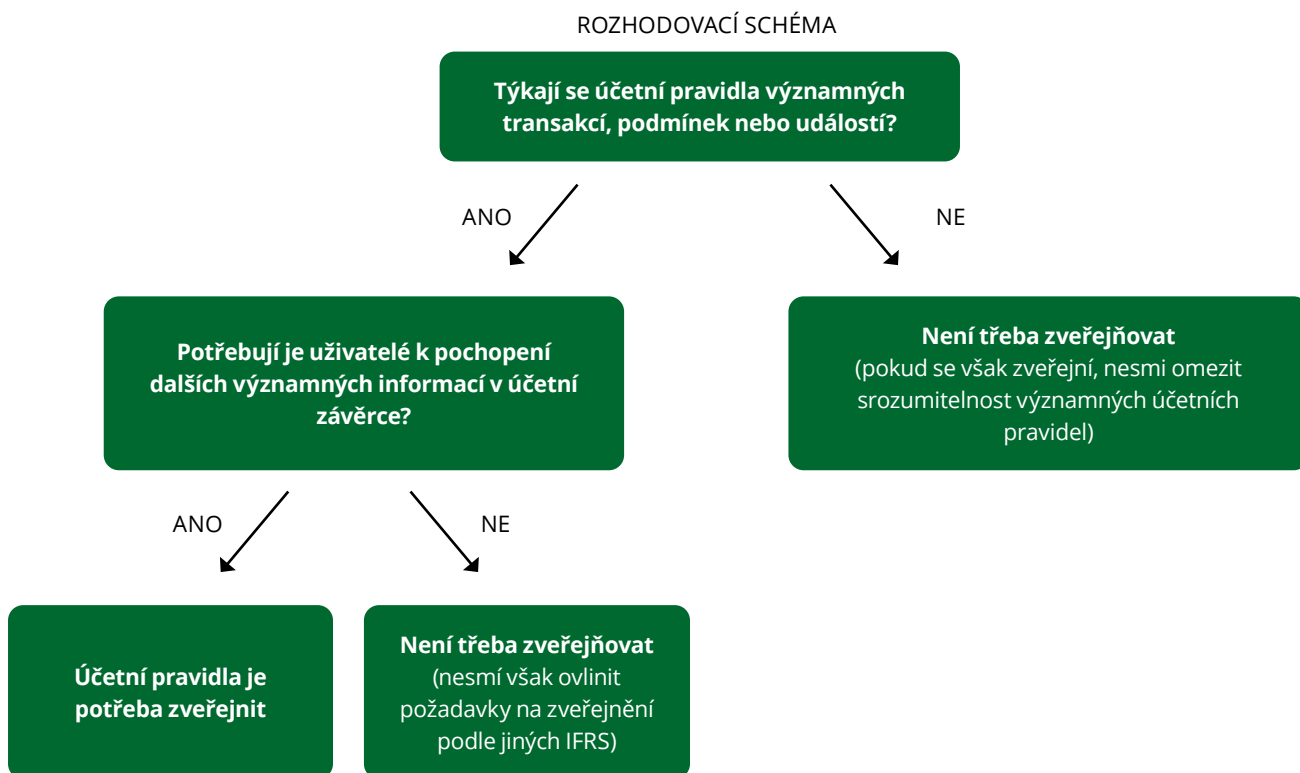
Úpravy IAS 1 byly vydány Radou pro mezinárodní účetní standardy (IASB) v březnu 2021. O rok později byly přijaty Evropskou komisí pro použití v Evropské unii. Úpravy mají osobám sestavujícím účetní závěrku pomoci rozhodnout, jaká účetní pravidla v ní zveřejnit.

O změnách ve standardu IAS 1, které úpravy přináší, jsme psali v článku [Rada IASB dokončila úpravy standardu IAS 1 a stanoviska k aplikaci IFRS v oblasti významnosti \(materiality\)](#). Nyní se zaměříme na to, jak by se měla nová pravidla aplikovat, aby bylo dosaženo jejich hlavního účelu, a to omezit zveřejňování

nevýznamných účetních pravidel v účetních závěrkách. Podíváme se blíže i na pokyny ve Stanovisku k aplikaci IFRS č. 2. Toto Stanovisko není součástí IFRS, a není proto k dispozici ani jeho oficiální překlad do češtiny.

Do konce roku 2022 bylo v odstavci 117 standardu IAS 1 uvedeno, že účetní jednotka je povinna zveřejnit **podstatná** účetní pravidla, aniž by byl pojem „podstatná“ blíže specifikován. Od 1. 1. 2023 je účetní jednotka povinna zveřejnit **významné** informace o účetních pravidlech, což je dále upřesněno: „Informace o účetních pravidlech jsou významné, pokud lze při jejich zohlednění společně s dalšími informacemi obsaženými v účetní závěrce účetní jednotky důvodně očekávat, že ovlivní rozhodnutí, která činí primární uživatelé obecné účetní závěrky na základě této účetní závěrky.“

Do standardu IAS 1 bylo přidáno několik nových odstavců, jejichž aplikaci lze zjednodušeně shrnout do rozhodovacího schématu:

Dle odstavce 117B bude účetní jednotka pravděpodobně považovat informace o účetních pravidlech za významné pro svou účetní závěrku, pokud se tyto informace vztahují na **významné transakce**, jiné události nebo podmínky (v závorce je vždy uveden příklad společnosti Deloitte):

1. Účetní jednotka v průběhu účetního období změnila svá účetní pravidla a tato změna vedla k významné změně informací v účetní závěrce (např. přechod z modelu pořizovacích nákladů na model reálné hodnoty u investic do nemovitostí).
2. Účetní jednotka zvolila účetní pravidlo z jedné nebo více možností, které IFRS povolují (např. rozhodnutí o použití IFRS 15 nebo IFRS 17 pro smlouvy s pevně stanoveným poplatkem).
3. Účetní pravidla byla vytvořena v souladu s IAS 8, pokud neexistuje standard IFRS, který by se na ně výslovně vztahoval (např. účetní pravidla pro podnikové kombinace pod společnou kontrolou).
4. Účetní pravidlo se týká oblasti, v níž je účetní jednotka povinna učinit podstatné úsudky nebo odhady při použití účetního pravidla, a účetní jednotka tyto úsudky nebo odhady zveřejňuje v souladu s odstavci 122 a 125 IAS 1 (např. klasifikace leasingu pronajímatelem nebo existence kontroly nad jinou účetní jednotkou).
5. Účtování o nich je složité a uživatelé účetní závěrky účetní jednotky by jinak těmto významným transakcím, jiným událostem nebo podmínkám nerozuměli – taková situace může nastat, použije-li účetní jednotka na skupinu významných transakcí více než jeden standard IFRS (např. systémy zastropování a obchodování).

Poznámka: Jakékoli konkrétní zveřejnění účetních pravidel požadované některým z účetních standardů IFRS podléhá úsudku o významnosti. Například IAS 16.73 vyžaduje, aby účetní jednotka zveřejnila oceňovací báze použité pro stanovení hrubé účetní hodnoty pozemků, budov a zařízení. Takové zveřejnění by bylo nutné provést pouze tehdy, pokud by informace vyplývající z tohoto zveřejnění byly považovány za významné.

V odstavci 117C standardu IAS 1 je pak zdůrazněno, že informace o účetních pravidlech, které se zaměřují na to, **jak účetní jednotka aplikovala požadavky IFRS účetních standardů** na svou vlastní situaci, poskytují informace specifické pro danou účetní jednotku, jež jsou pro uživatele účetní závěrky užitečnější než standardizované informace nebo informace, které pouze opakují nebo shrnují požadavky IFRS účetních standardů. Tato myšlenka je pak detailněji rozebrána ve Stanovisku k aplikaci IFRS č. 2: Úsudky o významnosti, kde je uvedeno, že informace o účetních pravidlech specifických pro účetní jednotku jsou užitečné zejména tehdy, týkají-li se oblasti, v níž **účetní jednotka uplatnila svůj úsudek** – například jestliže účetní jednotka aplikuje účetní standard IFRS odlišně od podobných účetních jednotek ve stejném odvětví.

Dle Stanoviska k aplikaci IFRS č.2 významné informace o účetních pravidlech mohou někdy zahrnovat informace, které jsou standardizované nebo které duplikují či shrnují požadavky standardů IFRS. Takové informace mohou být významné, pokud např.:

- Uživatelé účetní závěrky účetní jednotky potřebují tyto informace k pochopení dalších významných informací uvedených v účetní závěrce. Takový scénář může nastat např. v případě, že účetní jednotka uplatňující IFRS 9 nemá možnost volby ohledně klasifikace svých finančních nástrojů. V takovém případě mohou být uživatelé účetní závěrky této účetní jednotky schopni porozumět tomu, jak účetní jednotka zaúčtovala své významné finanční nástroje, pouze tehdy, pokud rovněž porozumí tomu, jak účetní jednotka uplatnila požadavky IFRS 9 na své finanční nástroje.
- Účtování vyžadované účetními standardy IFRS je složité a uživatelé účetní závěrky musí požadovanému účtování rozumět (např. účtuje-li účetní jednotka o významné skupině transakcí, jiných událostech nebo podmínkách s použitím více než jednoho účetního standardu IFRS).

Stanovisko k aplikaci IFRS č. 2 také obsahuje následující příklad, který ilustruje aplikaci výše uvedených požadavků.

Příklad 5— úsudky o významnosti a zaměření na informace specifické pro účetní jednotku bez použití standardizovaných (šablonovitých) informací o účetních pravidlech

Kontext

Účetní jednotka působí v odvětví telekomunikací. Uzavřela smlouvy s maloobchodními zákazníky na dodávku mobilních telefonů a datových služeb. V typické smlouvě účetní jednotka poskytuje zákazníkovi mobilní telefony a datové služby po dobu tří let. Účetní jednotka uplatňuje IFRS 15 *Výnosy ze smluv se zákazníky* a vykazuje výnosy, jakmile splní své povinnosti v souladu s podmínkami smlouvy. Účetní jednotka identifikovala dva závazky k plnění a související protihodnoty:

- A) mobilní telefony – zákazník hradí měsíční platby za zařízení po dobu tří let a
- B) data – zákazník hradí fixní měsíční poplatek za využití určitého měsíčního objemu dat po dobu tří let.

V případě telefonů dospěla účetní jednotka k závěru, že by měla vykázat výnosy v okamžiku, kdy splní závazek k plnění (v okamžiku, kdy poskytne telefon zákazníkovi). V případě poskytování dat dospěla účetní jednotka k závěru, že by měla vykázat výnosy, jakmile splní závazek k plnění (jakmile v průběhu tří let platnosti smlouvy poskytne zákazníkovi datové služby). Účetní jednotka uvádí, že při účtování výnosů učinila úsudky o:

- A) alokaci transakční ceny na závazky k plnění; a
- B) čase splnění závazků k plnění.

Účetní jednotka dospěla k závěru, že výnosy z těchto smluv jsou pro vykazované období významné.

Aplikace

Účetní jednotka upozorňuje, že pro smlouvy tohoto typu používá samostatná účetní pravidla pro dva zdroje výnosů, a to výnosů:

- A) z prodeje mobilních telefonů; a
- B) z poskytování datových služeb.

Poté, co účetní jednotka identifikovala výnosy ze smluv tohoto typu jako významné pro účetní závěrku, posoudí, zda jsou informace o účetních pravidlech pro výnosy z těchto smluv skutečně významné.

Účetní jednotka vyhodnocuje vliv zveřejnění informací o účetních pravidlech na základě zvážení přítomnosti kvalitativních faktorů.

Účetní jednotka uvedla, že její účetní pravidla pro vykazování výnosů:

- A) se během účetního období nezměnila;
- B) nebyla vybrána z možností účetních pravidel, které jsou k dispozici v účetních standardech IFRS;
- C) nebyla koncipována v souladu s požadavky s IAS 8 *Účetní pravidla, změny v účetních odhadech a chyby*, které se použijí v případě, že neexistuje standard IFRS, který by byl specificky použitelný; a
- D) nejsou natolik složitá, aby primární uživatelé nebyli schopni pochopit související výnosové transakce bez standardizovaného popisu požadavků IFRS 15.

Některá účetní pravidla účetní jednotky pro vykazování výnosů se však týkají oblasti, v níž účetní jednotka při uplatňování svých účetních pravidel učinila podstatné úsudky – například při rozhodování o způsobu alokace transakční ceny na závazky k plnění a o čase vykázání výnosů.

Účetní jednotka se domnívá, že kromě zveřejnění informací požadovaných v odstavcích 123-126 IFRS 15 o podstatných úsudcích učiněných při uplatňování IFRS 15 budou primární uživatelé její účetní závěrky pravděpodobně potřebovat porozumět souvisejícím informacím o účetních pravidlech. Účetní jednotka proto dospěla k závěru, že lze důvodně očekávat, že tyto informace o účetních pravidlech ovlivní rozhodování primárních uživatelů její účetní závěrky. Například porozumění:

- A) způsobu, jakým účetní jednotka alokuje transakční cenu na závazky k plnění, pravděpodobně pomůže uživatelům pochopit, jak jednotlivé složky transakce přispívají k výnosům a peněžním tokům účetní jednotky; a
- B) skutečnosti, že některé výnosy jsou uznány jednorázově a některé jsou vykazovány průběžně, pravděpodobně pomůže uživatelům pochopit, jak vykázané peněžní toky souvisejí s výnosy.

Účetní jednotka si rovněž uvědomuje, že úsudky, které učinila, jsou specifické pro danou účetní jednotku.

Významné informace o účetních pravidlech by tedy měly zahrnovat informace o tom, jak účetní jednotka uplatňovala požadavky IFRS 15 na své konkrétní podmínky.

Účetní jednotka proto vyhodnotila, že informace o účetních pravidlech týkajících se vykazování výnosů jsou významné a měly by být zveřejněny. Takové zveřejnění by zahrnovalo informace o tom, jak účetní jednotka alokuje transakční cenu na závazky k plnění a kdy účetní jednotka vyazuje výnosy.

Zdroje: Úpravy IAS 1 Zveřejňování účetních pravidel, Stanovisko k aplikaci IFRS č. 2

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Nové konsolidované znění IFRS přijatých EU je k dispozici

V Úředním věstníku bylo zveřejněno nové konsolidované znění všech Mezinárodních standardů účetního výkaznictví platných v Evropské unii.

Poslední konsolidované znění zahrnovalo mezinárodní účetní standardy a související interpretace vydané nebo přijaté Radou pro mezinárodní účetní standardy (IASB) do 15. října 2008. Nové konsolidované znění nyní zahrnuje standardy a související interpretace vydané nebo přijaté IASB a přijaté Evropskou komisí **do 8. září 2022**, takže zahrnuje také všechny úpravy stávajících standardů, které jsou v účinnosti pro účetní období začínající 1. ledna 2023. Jedinou výjimkou jsou úpravy IAS 12 *Mezinárodní daňová reforma – modelová pravidla druhého pilíře*, které byly vydány až v květnu 2023.

Chcete-li zobrazit nové konsolidované znění v Úředním věstníku EU, klikněte na odkazy v [angličtině](#) a [češtině](#).

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Stav schvalování IFRS v Evropské unii

Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví (EFRAG) aktualizovala svou zprávu, v níž je popisován stav schvalování všech IFRS, tj. standardů, interpretací a jejich úprav, naposledy 4. října 2023.

Na schválení Evropské komise k použití v Evropské unii čekaly k 24. říjnu 2023 následující dokumenty rady IASB:

Úpravy

- Úprava standardů IFRS 10 a IAS 28 *Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a jeho přidruženým či společným podnikem* (vydáno v září 2014)
- Úpravy standardu IFRS 16 *Závazky z leasingu při prodeji a zpětném leasingu* (vydáno v září 2022)
- Úpravy standardu IAS 1 *Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé a Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé – odložení data účinnosti* (vydáno v lednu 2020 a v červenci 2020)
- Úpravy standardu IAS 1 *Dlouhodobé závazky s kovenanty* (vydáno v říjnu 2022)
- Úpravy standardu IAS 1 a IFRS 7 *Ujednání o dodavatelském financování* (vydáno v květnu 2023)
- Úpravy standardu IAS 12 *Mezinárodní daňová reforma – modelová pravidla druhého pilíře* (vydáno v květnu 2023)
- Úpravy standardu IAS 21 *Nedostatečná směnitelnost* (vydáno v srpnu 2023)

Zdroj: [Zpráva o schvalování IFRS v EU](#)

Jitka Kadlecová

jkadlecova@deloittece.com

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z auditního oddělení společnosti Deloitte, s odbornou skupinou Deloitte na adrese CZ_Technical-Desk@deloittece.com nebo s jedním z následujících odborníků:

České účetnictví

Miroslav Zigáček
mzigacek@deloittece.com

IFRS a US GAAP

Martin Tesař
mtesar@deloittece.com

Soňa Plachá
splacha@deloittece.com

Gabriela Jindříšková
gjindriskova@deloittece.com

Deloitte Audit s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

dReport: Říjen 2023

Zalistujte si v pravidelném přehledu právních novinek.

Legal News: Uplatnění ochranné lhůty v době těhotenství

Následující řádky aktuálních Legal News se zabývají mimo jiné dvěma rozhodnutími NS, která jsou spojena s výpovědí z pracovního poměru. V otázce nesení důkazního břemene u existence těhotenství zaměstnankyně Nejvyšší soud rozhodl, že jej nese zaměstnankyně v době doručení výpovědi i před jejím doručením. V případě sporu o počátek běhu subjektivní lhůty pro výpověď z důvodu porušení povinnosti se potom NS usnesl, že počátek promlčecí lhůty se vztahuje ke skutečnosti, jejichž prostřednictvím poté zaměstnavatel ve výpovědi vymezuje výpovědní důvod, nikoliv k momentu podezření porušení povinnosti.

Ve svém nejnovějším rozsudku sp. zn. 21 Cdo 1957/2022 se Nejvyšší soud zabývá důkazním břemenem ohledně existence těhotenství zaměstnankyně při výpovědi z pracovního poměru z hlediska uplatnění ochranné doby (tedy zákazu výpovědi). Konkrétně Nejvyšší soud řešil otázku, zda v případě, že zaměstnankyně prokáže, že byla krátce před doručením výpovědi těhotná, unesla i své důkazní břemeno o těhotenství v době doručení výpovědi, a zda pokud zaměstnavatel tvrdí, že k ukončení těhotenství došlo ještě před doručením výpovědi a zaměstnankyně tak nebyla v ochranné době, nese ohledně tohoto svého tvrzení důkazní břemeno. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že k takovému přesunu důkazního břemene v daném případě nedochází. Těhotenství zaměstnankyně v době krátce před doručením výpovědi není rozhodnou skutečností z hlediska právní normy upravující zákaz výpovědi. Takovou skutečností je těhotenství v době doručení výpovědi. Tuto skutečnost je pak povinná tvrdit a prokázat zaměstnankyně, nikoli zaměstnavatel. Navíc, pokud by k určitému přesunu důkazního břemene mělo dojít, musel by ho stanovovat samotný zákon.

Otázce zákonné lhůty k podání žaloby v případě nepřijetí rozhodnutí spoluvlastníků o významné záležitosti týkající se společné věci se Nejvyšší soud věnoval ve svém rozsudku sp. zn. 22 Cdo 3689/2022. Nejvyšší soud předně konstatoval, že v případě, že spoluvlastníci nedosáhnou potřebné dvoutřetinové většiny pro přijetí rozhodnutí o významné záležitosti týkající se společné věci, zakládá § 1129 odst. 1 občanského zákoníku oprávnění spoluvlastníka obrátit se s žalobou na soud ohledně rozhodnutí v této záležitosti. Jde o konstitutivní rozhodnutí, jímž dochází ke vzniku, změně či zániku práva a jemu odpovídající povinnosti mezi účastníky řízení. Samotné nedosažení potřebné většiny je dostačující pro podání žaloby, splnění žádného dalšího předpokladu není nutné. Nejvyšší soud tak dospěl k závěru, že vzhledem k zákonné konstrukci zakotvení lhůt pro podání žaloby v jednotlivých konkrétních případech vázaných buď na přijetí závazného rozhodnutí, nebo na rozhodnutí přijaté v neodkladné záležitosti, které váže opomenutého spoluvlastníka, není podání žaloby v případě nepřijetí rozhodnutí rovnodílných spoluvlastníků o významné záležitosti týkající se společné věci ve smyslu § 1129 odst. 1 o. z. podmíněno žádnou lhůtou.

Otázkou, od jakého okamžiku počíná běžet subjektivní lhůta, v níž může zaměstnavatel dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru pro porušení povinnosti, se Nejvyšší soud zabývá ve svém usnesení sp. zn. 21 Cdo 1407/2022. Na základě své dosavadní rozhodovací praxe Nejvyšší soud konstatoval, že vědomost zaměstnavatele rozhodná pro běh dvouměsíční promlčecí lhůty se vztahuje ke skutečnosti, jejichž prostřednictvím poté ve výpovědi vymezuje výpovědní důvod. Nejde tak o indicii, že k porušení povinnosti došlo, jež sama o sobě tento výpovědní důvod nepředstavuje. Taková indicie pouze zakládá podezření a vede zaměstnavatele k provedení šetření, z jehož výsledků se dozví o existenci skutečností odůvodňujících rozvázání pracovního poměru výpovědí. V daném případě tak subjektivní promlčecí lhůta začala běžet až po provedení monitoringu pohybu žalobkyně na internetu, který potvrdil podezření zaměstnavatele, že zaměstnankyně zneužívá svoji pracovní dobu „surfováním“ po internetových stránkách nesouvisejících s výkonem její práce, a nikoli již okamžikem vzniku tohoto podezření.

Ve svém rozsudku sp. zn. 25 Cdo 3019/2022 řešil Nejvyšší soud otázku, zda k povinnosti hradit škodu způsobenou poskytnutím rady vyžaduje ustanovení § 2950 občanského zákoníku existenci smluvního vztahu mezi poskytovatelem a adresátem rady. Dle tohoto ustanovení nahradí škodu ten, kdo ji jako příslušník určitého stavu nebo povolání způsobí neúplnou nebo nesprávnou informací nebo škodlivou radou danou za odměnu v záležitosti svého vědění nebo dovednosti. Zkoumaná skutková podstata povinnosti k náhradě škody je z hlediska systematiky úpravy řazena jako poslední typ výslovně definovaných důvodů odpovědnosti vznikajících zpravidla bez ohledu na zavinění v případech stanovených zvláště zákonem. Na druhé straně úprava náhrady škody založená na porušení smluvní povinnosti obsažená v § 2913 občanského zákoníku je řazena mezi obecná ustanovení o povinnosti nahradit škodu. Navíc formulace v rámci hypotézy příslušného ustanovení nezmiňují coby nutnou podmínku přímý smluvní vztah mezi poskytovatelem rady či informace a poškozeným jako jejím adresátem. Tímto základním jazykovým a systematickým výkladem Nejvyšší soud dovodil, že uzavření smlouvy není podmínkou pro vznik povinnosti k náhradě škody ve smyslu § 2950 občanského zákoníku.

Zajímavým nálezem se k precedenčnímu charakteru soudních rozhodnutí vyjádřil Ústavní soud pod sp. zn. III. ÚS 3285/22. Podle něj není přijatelné, aby soud v téže věci za stejných skutkových okolností rozhodoval různě, i když tato dvě různá rozhodnutí byla přijata dvěma jinými senáty téhož soudu. Odvolací soud je povinen respektovat právní názor, který v téže věci vyslovil dříve, přičemž jediným relevantním důvodem odchýlení se od něj, odhlédne-li se od kasačního zásahu Nejvyššího soudu doprovázeného závazným právním názorem, může představovat podstatná změna v obsahu skutkového základu. V tomto nálezu Ústavního soudu se jednalo o situaci, kdy Nejvyšší soud namísto odmítnutí dovolání pro nepřipustnost, když rozsudek Vrchního soudu nebyl překvapivým rozhodnutím

ve smyslu judikatury Nejvyššího soudu a Ústavního soudu, a nové poučení podle § 118a o. s. ř. nebylo v odvolacím řízení nutné, Nejvyšší soud zrušil dovoláním napadený měnící rozsudek Vrchního soudu, a pravomocně skončenou věc tak chybně znovu otevřel. V důsledku výše uvedeného postupu došlo k tomu, že Vrchní soud, přestože bylo dovoláním napadené rozhodnutí zrušeno pouze z procesních důvodů (pominutí poučovací povinnosti), se v novém složení senátu 12 Cmo od právního názoru formulovaného v téže věci senátem 5 Cmo výslovně distancoval.

Jan Procházka

jprochazka@deloittece.com

Petra Schneiderová

pschneiderova@deloittece.com

Kontakty

Máte-li zájem o další informace ohledně služeb poskytovaných společnostmi Deloitte v České republice, obraťte se prosím na odborníky z právního oddělení:

Deloitte Legal s.r.o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika

Tel.: +420 246 042 100
www.deloittelegal.cz

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), globální síť jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL služby klientům neposkytuje. Více informací je uvedeno na adrese www.deloitte.com/about.

Společnost Deloitte je předním globálním poskytovatelem služeb v oblasti auditu a assurance, podnikového poradenství, finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a souvisejících služeb. Naše síť členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích poskytuje služby čtyřem z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 264 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, navštivte www.deloitte.com.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejích členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte“) jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoliv rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenesou odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.